

Pižmarji

(Iz knjige »ZADNJI PRERISNIH LOVCEV«, ki jo je napisal Zane Grey)

Dva dolga, na delu bogata meseca sta Rea in Jones sledila obrežju velikega celinskega morja, polnega zalivov. Slednjič sta se ustavila na njegovem skrajnem severnem koncu, kjer je pe-neč iztok tvoril vrelec novega vodnega toka. Tu sta med očrnelo, razpadlo podrtijo neke kočice našla kamenit dimnik in peč.

»Ne smeja izgubljati časa«, je rekel Rea. »V vetru čutim zimo. Le glejte, kako postajajo dnevi temni!«

»Jaz sem za to, da bi lovila pižmarje«, je odvrnil Jones.

»Mož, pred nama je polarna noč. V deželi polnočnega sonca sva. Kmalu bova za sedem mesecev zaprta. Rabi-va kočico, drva in meso.«

Gozd pohabljenih smrek se je vlekel tesno ob jezeru. Kmalu je skozi njegovo pusto samoto zadonelo žvenketanje sekir. Drevesa so bila majhna in enolične velikosti. Tu in tam je iz zemlje gledal črn štor — znak, da so tu nekaj prej že tudi delale jeklene seki-re. Jones je zapazil, da stoječa drevesa niso imela nič večjega premera ko ti štori. Vprašal je Rea, zakaj med drevesi in štori ni nobene razlike.

»Saj je. Petindvajset, morda petdeset let«, je rekel zankar.

»Toda stoječa drevesa niso nič debelejša ko štori.«

»Tu na severu rase vse zelo počasi.«

Okrog kamenitega dimnika sta postavila kladaro v izmeri pet krat petih metrov in naredila streho iz drog-ov, smrekovih vej in plasti peska. Pri kopanju ob ognjišču je Jones našel zarjavelo pilo in pokrov sodčka za žganje, na katerem je bila v nečitljivih črkah vžgana neka beseda.

»Našla sva mesto«, je rekel Rea, »kjer je leta 1819. postavil kladaro polarni raziskovalec Franklin. Tu je pre-zimil tudi kapetan Back, ki je leta 1833 na ladji »Fury« šel iskat kapitana Rossa. Te znanstvene odprave so tod podi-rale drevje. Tu zunaj je nekaj indijan-

skih sledov. Mislim, da iz pretekle zime. Toda Indijanci ne podirajo drev-ja!«

Lovca sta dovršila kočico. Na zunanji strani sta nagrmadila kupe drv. Zagradila sta tudi sode s posušenim me-som in sadjem, vreče moke, zaboje s prepečencem, konzervirano meso in konzervirano zelenjavo, sladkor, sol, kavo, tobak — vso zalogo. Razdrla sta čoln in ga prenesla na obrežje. Dovršila sta delo, ki je trajalo pičel teden.

Jonesa je kljub ognju med spanjem na prav neprijeten način zeblo, kajti med tramovjem kladare so zijale široke razpoke. Nič boljše ni bilo, kakor če bi spal pod smrekami, ki so se zibale v vetru. Ko je hotel zapore zamašiti, nikaka preprosta reč, ker je manj-kalo porabnega materiala — se je Rea zasmel s svojim kratkim »Ho, ho!«. Zadržal je smeh z eno samo besedo:

»Čakati!«

Vsako jutro se je zeleni led pomaknil za kosček dalje v jezero. Sonce je bilo vedno bolj blede in motno, noči mrzlejšje. Osmega oktobra je zaznamo-val toplomer več stopinj pod ničlo. Naslednjo noč je šel še nižje in je odslej padal vedno nižje.

»Ho! Ho!« je zaklical Rea. »Sedaj se začne vožnja s sanmi. Naprej, Buff, delo naju čaka.«

Pograbil je vedro, pohitel k luknji, kjer sta zajemala vodo, razbil šest pal-cev debelo skorjo ledu — uspeh neka-terih ur — napolnil vedro in se vrnil h koči. Jones ni pojnil, kaj namerava nastavar. Začudeno je napolnil vedro in šel za Reo.

Ko sta prišla do kočice, oddaljene ka-kih trideset do štirideset korakov, vo-da že ni več pljuskala čez rob vedra, ker se je prevlekla s tanko plastjo le-du. Rea je stal kakih pet metrov od kočice s hrbtom proti vetru in vrgel vo-do proti hlodom. Del vode je zmrznil že v zraku, večji del pa se je na steni

kladare takoj izpremenil v ledeno skorjo.

Oba sta delal ves dan in sta nehala šele, ko je bila koča podobna bleščečemu griču. Nobenega ostrega roba, nobenega okrajka ni imela več. V koči pa je bilo všečno, svetlo in toplo, ko da bi razpore ne bile zamašene.

Z lahno izpremembo vremena je prišel sneg. In kakšen sneg! Bleščeče belo frfranje snežink, velikih ko peresa. Ves dan so neslišno smukale z neba. Vso noč so se vrtinčile mimo kože.

»Hol! Hol!« se je smejal Rea. »To je dobro. Naj le sneži. Severni jeleni bodo začeli potovati. Dobila bova sveže meso.«

Zopet je zasijalo sonce, toda ne več svetlo. Oster veter je pihal s severa in oskorjil sneg. Tretjo noč po viharju, ko sta lovca zadovoljna ležala pod odejami, ju je zbudilo hrupno vrvenje pred kočo.

»Indijanci«, je rekel Rea, »ki gredo proti severu loviti severne jelene.«

Polovico noči nista mogla zaspiti zaradi hrupa, kričanja in klicanja, vlačnja sani in škripanja usnjenih šotorov. Zjutraj se je na ravnini vzdolž gozda raztezala indijanska vas. Kože karibujev — severnih jelenov — napete preko viličastih drogov, so tvorile šotorom slična bivališča brez vidnih vhodov. V luknjah v snegu so se kadili ognji. Šele pozno podnevi se je pred šotori pokazalo nekaj življenja. Kopica otrok, revno oblečenih v raztrgane odeje in krzna, je začudena strmela v Jonesa. Videl je njihove upadle obraze, toge oči, nage roke in vratove. Posebno pozornost pa mu je zbužala njihova zakrnela rast. Ko jih je nagovoril, so naglo zbežali nekoliko dalje in zopet obstali. Poklical jih je še enkrat. Tedaj so razen nekega malega dečka vsi zbežali. Jones je šel v kočo in se vrnil s pestjo sladkorja.

»Indijanci iz rodu Rumenega noža«, je dejal Rea. »Sestradano ljudstvo. Doživela bova marsikaj.«

Jones je pomignil malčku, a ta je negibno obstal kakor vkopan. Črne oči so mu začudeno strmele.

»Molar nasu«, (Beli mož dober) je rekel Rea.

Malček se je prebudil iz začaranosti in se ozrl po tovariših, ki so se počasi bližali. Jones je pojedel kosček sladkorja, drugega pa je dal dečku. Mali indijanček ga je lično prijel, ga vtak-

nil v usta in pričel takoj plesati od radosti.

»Hopišampuli! Hopišampuli!« je zaklical bratcem, ki so pritekli.

»Deček meni sladko sol«, je tolmačil Rea. »Naravno, da ti ubogi vragovi še nikdar niso jedli sladkorja.«

Otroci so obkolili Jonesa in ko so pokusili sladke drobtine, so tako vresčali od veselja, da so vojniki in squawe pritekli iz šotorov.

Jones še svoj živ dan ni videl tako siromašnih Indijancev. Zaviti so bili v umazane odeje. Nič drugega ni bilo videti na njih ko razkuštrani lasje, lačne volčje oči in noge, obute v mokasine. Zbrali so se na stezi pred kladaro, mrmrali, strmeli in čakali. Nobenega dostojanstva, nobene vedrosti, nobenega znaka veselega mišljenja ni bilo opaziti v njihovem čudnem obnašanju.

»Sestradani«, je kriknil Rea. »Prišli so k jezeru klicat Velikega Duha, da bi jim poslal severne jelene. Za vsak slučaj, Buff, ne dajte jim ničesar jesti. Sicer jih bova imela vso zimo na vratu. Strašno je to, toda nahajava se na visokem severu.«

Kljub opominom praktičnega zanekarja se Jones ni mogel upirati mole-dovanju otrok. Ni mogel stati ob strani in gledati, kako umirajo od lakote. Ko se je prepričal, da v šotorih res ni nikakih jedi, je povabil malčse v kočo, jim pripravil velik lonec juhe in jim vanjo nadrobil prepečenca. Indijančki so se obnašali ko divje mačke. Jones je moral poklicati Reo na pomoč, ker so se zlobni mali prvotni prebivalci dežele mislili med seboj na ko-se raztrgati. Ko so bili končno vsi nakrmljeni, sta jih morala nagnati iz koče.

»To mi je nekaj novega«, je dejal Jones. »Ubogi mali vrage!«

Rea je dvomljivo zmajal s kuštravo glavo.

Naslednji dan je Jones trgoval z Rumenimi noži. S seboj je imel bogato zalogo lepoticja, poleg tega še odeje, rokavice in zaboje konzerv, ki jih je vzel s seboj nalašč za take prilike. Zato si je pridobil ducat čokatih belo in črno lisastih indijanskih psov, dvoje dolgih sank z vprego in nekaj parov krpiljev. Kupčija je Jonesa zelo zadovoljila, kajti ves čas njegove poti na sever se mu ni posrečilo dobiti teh stvari, nujno potrebnih za uspeh takega podjetja.

(Dalje prihodnjik)

GUSTAV STRNIŠA:

Ježibaba in njena žaba

Zivela je Ježibaba, majhna, rejena čarovnica, grda kakor greh in zlobna kot sam bognasvaruj. Mesto las je imela ježeve bodice, ki jih je nasršila kadar se je ujezila, a sive, mrtve oči so se ji tedaj zakresale, da je kar plamen švignil iz njih.

»Kvaka, kvaka, kvak,
zdaj je mrak, je mrak,
mesec nam žari,
pridi k nam še ti,
skupaj bomo pele
v vodi ponorele!«

Pa je že onemela, ker jo je zadel

Ježibaba je imela za služabnico ljubko žabjo kraljico, ki jo je zaslužnjila, da jo je morala sirota kratkočasiti in zabavati, ji kvakati in skakati pred njo ter ji streči. Zvečer, ko so druge žabice veselo regljale in se veselile zlate prostosti, je morala njih kraljica ždeti v temni luknji v drvarnici, kamor jo je neusmiljena njena gospodarica zapirala in jo pokrivala z umazano desko, da sirota ni mogla uiti. Žalostna je čepela v mračni luknji, kvakala in pretakala grenke solze.

Včasih so svojo ljubljeno kraljico začule druge žabe. Marsikatera se je približala, da bi jo rešila. Priskakljala je prav do drvarnice in zakvakala:

metla čarovnice, ki ni nikoli zgrešila svojega cilja. In Ježibaba si je privoščila žabo za večerjo in se hahljala.

»Naj le hodiš te žabe k tebi,
da se večkrat z njimi pogostim,
saj je slastna njih pečenka,
ki vsak dan si je želim!«

Ker se je to ponavljalo, se je mala žabja kraljica zbala, da bi ji strašna čarovnica ne pobila vseh žab, zato je poslej vsako noč tako čudno kvakala, da je čarovnica sploh ni razumela, a žabe so jo dobro čule in umele.

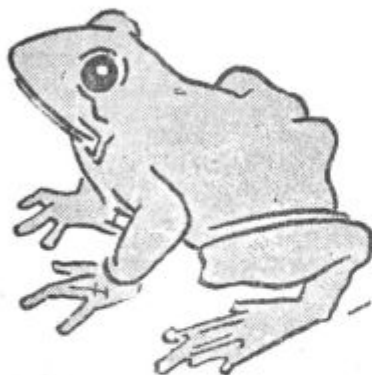
»Rega, rega, kvak, kvak, kvak, kvak,
proč namerite korak,
Ježibaba žabe je,
moje pa trpi srce!«

In žabe so nehale hoditi k svoji zasužnjeni kraljici.

Neke noči pa je baba premalo pazila in je le slabo zaprla svojo služabnico, ki se je takoj skušala preriti skozi ozko odprtino na prosto. Posrečilo se ji je. Zlezla je ob deski iz luknje in potem iz drvarnice. Kmalu se je znašla med svojimi podložnimi žabicami, ki so od veselja zapele in se čudile.

»Kako pa to, da še si ti nam živa zdaj ostala. saj sama si dejala, da vsako pozobala bo grda Ježibaba?«

»Saj je tudi res vse pojedla razen mene, ki ji moram streči. Zdaj mi pa

povejte, kaj naj storim, da se je rešim, kajti čeprav sem ji ušla, se bom morala vrniti, če me pokliče. Moč ima nad menoj, ki ji ne morem odoleti. Kaj naj vendar storim?«

»Edino stara krastača bi nam znala svetovati, saj je stara in učena,« se glasi neka žabica.

»Skoda, da smo jo zapodile, ker je bila tako grda!« odvrne druga.

»Bebe, bebastel! Kdo vam je to dovolil?« se je ujezila kraljica in takoj so morale po krastačo, ki je ždela v sivi grapi in solzna premišljevala, kako prijazno je bilo med žabami, ki so je kratkočasile v njeni sivi starosti.

Krastača je vesela odšla z njimi na posvetovanje. Ko so jo vprašale o Ježibabi, je takoj povzela besedo:

Reg, ruga, riga, raga, hu, hum, pogum velja, sestrice mlade, pogum, Ježibaba vrh glave belo bodico ima, naša kraljica jo pač pozna, saj jo vsak dan po glavi čohlja!

»Res je, res, res! Na glavi ima belo bodico!« je takoj pritrdila kraljica.

»To bodico ji moraš izrvati!« je svetovala krastača.

»Toda kako?«

Krastača se je napihnila.

Rega, rega, uh, kva kuh, saj nismo od muh!

In svetovala je žabici, naj se takoj vrne k čarovnici in počaka da odbije dvanajsta ura. Opolnoči naj skoči skozi okno in pri dvanajstem udarcu naj potegne speči čarovnici belo bodico iz glave. Ježibaba bo kriknila, a ona naj se je z bodico dotakne in zakvaka:

»Rega, rega, rega, zdaj je že polnoč, rega, rega, rega, ti izgubljaš moč!«

Žabica je takoj odhitela k čarovnici. Storila je, kakor ji je svetovala krastača. Komaj se je Ježibabe dotaknila z belo bodico, se je zgrudila v prah in žabica je bila rešena. Vesela se je vrnila v mlako med svoje prijateljice in jim zadovoljno vladala. Stara krastača pa je postala najboljša prijateljica in svetovalka.

Jožef Mihelič — dijak:

Orgljice

Dolgoletna moja želja izpolnila se mi je: ko za god mi je prinesel ata nove orgljice.

Joj, kako je zdaj veselo kadar pasem kravice: ko na tratici sedim in sviram sladke pesmice!

Kamor grem jih s sabo vzamem. Še zvečer v posteljo; zjutraj prvo ko se zdramim. brž zasviram si eno.

Od začetka bolj domače sem igral le pesmice. zdaj že naredim poskočne in celo koračnice.

Kaj so orglje v farni cerkvi, kaj sosedov radio? Rečem vam, da mnogo lepše — moje orgljice pojo. —

Manica :

Koliko

Bili smo v prijateljski družbi in tam nam je neki gospod povedal dogodbi-co, ki jo vam, otroci moji, zapišem tu v zabavo.

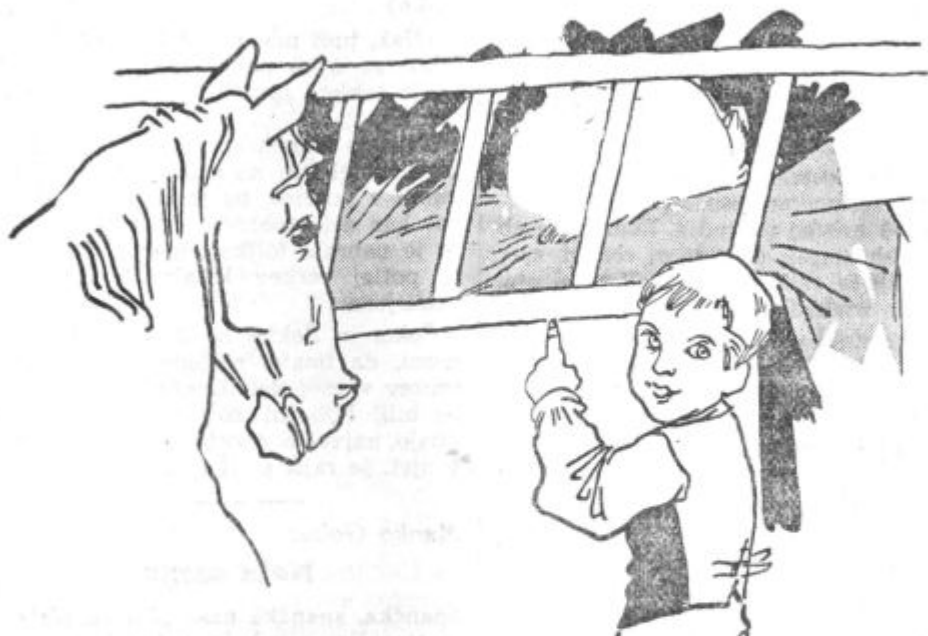
Posestnik Kozjek se je veliko bavil s konji. Posebno rad je imel mlado kobilico »Šeko«, ki je bila tako krotka, da je kar tekala za gospodarjem.

Pripetilo se je pa, da je ta živahna

spravljali vino v klet, prezrl, da pipa ni v redu.

Kozjek je bil dober človek, toda kadar je vzkipeł, se je znesel nad vsakomur, ki je prišel z njim v dotiko. Tudi zdaj je zdrvel na dvorišče, zarjul in se divje ozrl okrog. Toda hlapec je bil prav tedaj nekje z doma in to je bila njegova sreča.

Pač pa se je v tem trenutku vrnil Janezek s kobilico. Ker ni bilo pravega,

žival postajala kar nekam žalostna. Vedno nižje je povešala svojo lepo glavo in niti za svojo običajno krmo ni marala več.

Kozjek ves zaskrbljen pokliče svojega dvanajstletnega sina:

»Janezek, Šeka je nekaj bolna. Ti imaš še največ časa. Poženi jo do živinozdravnika, da jo preišče. A dobro pazi, kaj bo povedal in kaj ti bo naročil glede zdravljenja. V dobri pol uri boš z živaljo doma. Čakal te bom.«

Janezek brž natakne Šeki uzdo in se odpravi z njo v bližnji trg k živinozdravniku.

Oče nato še nekaj časa šari po hlevu in skednju, za tem se poda v klet, kjer mu duhi po vinu nekako preveč sumljivo udari v nos. Pogleda natančneje in neprijetno iznenaden zapazi, da je skoro pol soda vina izteklo po tleh. To je bila namreč krivda velikega hlapca, ki je prejšnji dan, ko so

da bi razjarjeni možak izlil, svojo jezo nanj, se je znosil nad sinom:

»Kako je rekel živinozdravnik«, je zarenčal odurno. »Kaj ima kobila? Glej da mi obrazložiš pravilno, če ne, te zgrabim za čop in ti jih naštejemo —«

»Koliko,« zakliče ves preplašen Janezek, toda prav tedaj že dobi nemilo klofuto.

»Guncvent nemarni, zdaj se boš še norčeval in vpraševal, koliko jih dobiš. Toliko, da boš sit, na, na —!«

In znova je začelo padati po ubogem dečku, ki pa zdajci izpusti kobilico in se posluži svojih urnih nog. Iz varne razdalje zakliče potem ogorčeno:

»Oče, kaj vam neki je, da me bijete! Povedal sem le, kar ste želeli. Zdravnik je ugotovil, da ima Šeka »koliko«

Oče osupne. Kolika, tako se namreč imenuje neke vrste konjska bolezen, ki je napadla Šeko.

»Ti revček moj,« se bridko pokesa oče. »Namesto onega zanikarneža, ki me je raztogotil in oškodoval, pa trpiš ti. Pojdi sem, pojdi! Saj si moj!«

LOJZE ZUPANC:

Kako so Šokci razširili župno cerkev

(Belokrajinska)

V Beli Krajini je gora Semenič. Pod to goro živijo Šokci in Šokice. Dobri in pametni so to ljudje! Postrežljivi so s pijačo, drugače pa sam bogasvaruj, da bi se kdaj skregali med seboj. —

Pa je postala Šokcem in Šokicam župna cerkev pretesna. Pobožni so bili že od nekdaj to ljudje. Radi so se ob nedeljah zbirali v pretesni cerkvi, kjer so molili, še rajši so postajali pred njo, kjer so zdehali...

To slednje pa tistim, ki so bili le čez mero pobožni, kajpa ni bilo prav, zato so se dogovorili, da bodo razširili cerkev, da bo hram božji prostoren za vse in ne samo za nekaternike... Dolgih sedem let so v ta namen zbirali v puščico denar.

Pa so Šokci in Šokice ljudje, ki se kmalu naveličajo še tako lepe besede, pa četudi je s predižne vržena, šent, pa da bi se zbiranja v puščico ne bili! Neko nedeljo so, kakor da bi se bili domenili, vsi samo pobožno vtikalj svoje nosove v molitvenike — in cerkovnik jim je zastonj zvonil s puščičnim zvončkom okoli ušes. Končno je odšel v žagrad z prazno puščico.

Župnik pa hud, da nikoli tako! Vse Šokce in Šokice je po končani maši povabil v župnišče. Klical jih je k sebi po dva in dva, pa še na to je pazil, da sta bila soseda, če že ne v botrinji. In ko sta se prišleka ustopila predenj, je župnik pokazal na prazno puščico in zagrmel:

»Sram vaju bodi! Eden od vaju je danes med božjim opravilom vrgel v puščico star gumb. Ali naj z gumbi kupim opeko, da razširim hram božje besede?«

»Da ne boste mislili, da sem bil jaz tisti,« je pričel prvi v zadregi jecljati, »nate, tukajle imate!« In je spustil v puščico — srebrnik...

Janezek takoj pozabi na klofute in že je pri očetu. Ves srečen je pa potem naslednje jutro, ko se, kot v neka-ko odškodnino pelje z očetom v mesto. Pa čisto v novem koleslju — premislite...!

»Nak, tudi moj ni bil tisti gumb!« je takoj za njim zajecjal drugi prišlek. In je takisto spustil v puščico — srebrnik.

Tako je župnik opravil z vsemi. Nihče ni hotel biti na sumu, da je spustil gumb v puščico, pa je zato raje daroval kar cel srebrnik. In tisto nedeljo se je nabralo toliko denarja, da je bila potlej cerkev kmalu dozidana in razširjena.

Šokci in Šokice so danes kajpa ponosni, da imajo najlepšo in največjo cerkev v vsej Beli Krajini. Kaj bi tudi ne bili! Pobožni so to ljudje. Odkar imajo največjo cerkev, se radi zbirajo v njej, še rajši pred njo. — — —

Manko Golar:

Nela sanja

Spančka, spančka naša punčka Nela in smehlja se v bela, rožna lica, poje gozd ji pesem uspavanko, sanje ji prinesla je gorica.

Zvezde so z neba se utrnile, v zlate so se ji zaplele kodre — z gozda je na hrošču škrtat prijezdil, dahnil ji poljub na očke modre!

In še vile bele, zlatolase so okrog se posteljice zgrnile, božale so Neli lice mehko nežno so ji laske poljubile.

Sanja Nela in smehlja se v spanju in ročice steza k zvezdi zlati, zdaj na hrošču s škrtatom jezdi, raja z vilami po mehki trati.

Že zbudilo se je solnce mlado že poljana rožna zablestela, k punčki se je sklonil žarek, voščil... »Dobro jutro, naša pridna Nela«

Jutrovčki pišejo

Kralju Petru

Ti si še mlad naš kralj,
željan si mehkega smeha,
a vendar že veš mladi vladar,
da si naša uteha.

Junaški predniki Tvoji
Tebi pustili so delo,
da ga ohraniš in braniš
in nadaljuješ ga smelo.

V tem težkem delu
poinem trpljenja, bolesti
narod pomagal bo Tebi
ostal do zadnjega diha bo zvest Ti.

Ti zvezda vodnica naša
ponos in dika nas vseh
korakaj junaško pred nami
in zagotovljen nam bo uspeh.

Veselo vzdigni glavo,
naj čelo zjasni se Ti mlado,
naj sije oko Ti jasno,
saj ves narod je s Tabo.

*Darka Tomažič, dijakinja v Sv. Jer-
neju pri Ločah*

Dragi stric Matic! Pred vsem Te pro-
sim oprost. da se šele danes oglašam
— saj veš, kako je v počitnicah — člo-
vek ima toliko dela, da se mu pero in
svinčnik ter papir nič ne dopadeta. Ze-
lo sem bila vesela, da je žreb po toli-
kem času padel na mene! Prav iz srca
se Ti zahvaljujem za lepo knjigo!

Sedaj pa še nekaj o mojih počitni-
cah!

Letos sem se res naučila počitnic: bi-
la sem na treh krajih — na Dolenj-
skem — na Jesenicah — in — kar je
najbolj vredno — v zlati, lepi, bratski
sokolski Pragi. O, stric Matic, če izgo-
vorim besedico »Praga« se mi zazdi, da
me obdajajo moji najboljši in iskreni
prijatelji!

Ze mnogi so pisali v časopisju, kako
lep je bil deseti vsesokolski zlet v Pra-
gi.

In še jaz Ti hočem opisati in pove-
dati svoja čustva, ki sem jih imela.
Ko smo stopili v Pragi z vlaka, se mi
je zazdelo, kakor da ne živim več —
kakor, da sanjam. Nisem si mogla

predstavljati vsa ta ogromna poslopja
okrašena z rožami — lučkami in zasta-
vicami in toliko ljudi — v resnici! Po-
zdravljali so nas — toda ne, niso nas
kot pri nas — pozdravljali so nas od-
kritosrčno — iz dna srca!! In potem
sokolski nastop na telovadišču! Ni bolj
veličastnega pogleda kakor — če gle-
daš polno telovadišče lepo raščenih po-
stav, ki Ti pokažejo, kaj se pravi »de-
lo«. Vstrajno in odkrito delo!

Toda najlepše je bilo na Staromest-
nem trgu, ko je bil končan spreved.
Pod veličastno in ogromno cerkvijo
smo stali sokoliči — lepo v strnjenih
vrstah in z nasmeškom na ustih. V
prednji vrsti so stali praporci, ki so se
bleščali kot zlato, v solncu. Na drugi
strani trga pa stoji velik spomenik Ja-
na Husa. Meni se je zdelo, ko sem ga
pogledala, da se je nasmehnil in si mi-
slil: »vidim, da moj narod ni umrl in
moja mučeniška smrt ni bila zaman!«
Kajti mi Jugoslovani smo se čutili z
brati Čehi eno...

V Pragi smo bili štirinajst dni, a vse
je minilo kakor dan. Ko smo stopili
zopet na vlak in se odpeljali, smo ču-
tili, kaj je to bratska sokolska ljube-
zen! In v mislih smo si ponavljali: »Te-
ga ne bomo pozabile nikdar!«

Dragi stric Matic, sedaj je končano
moje pripovedovanje in upam, da si za-
dovoljen in da ne bo moj spis zablodil
v Tvoj nenasitni koš! Prav iz srca se
Ti še enkrat zahvaljuje

Estera Šest,

dijakinja IV. r. II. ženske real. gimn. v
Ljubljani.

Manko Golar:

Ko jesenski dež

Ko jesenski dež gorico moči,
zaihti na trti grozd otožno,
žalostno zazre se tja v dolino,
kjer je spila megla zarjo rožno.

Plahi črički so poskrili gosli,
dušo jim objela žalost črna,
v dežju, ki šepče v listju, pesem
v noči je utihnila srebrna.

»Dobri Bog, usliši mojo prošnjo!«
črček prosi, sonca željno čaka —
po goricah s hladnim dežjem veter
v noč jesensko žalostno zaplaka.

Palček in drvar

Spisal Majda Bole, dijakinja v Ljubljani.

V neki vasi sta živila oče in mati, ki sta imela pet otrok. Oba sta se mučila od zore do mraka, otroci pa so bili še premajhni, da bi jima resno pomagali. Najstarejši Tonček je pasel na travniku suho kozo, ostali bratci pa so mu drugovali. Zjutraj so jedli prežganko, opoldne žgance in mleko, zvečer pa le nekoliko mleka. Včasih pa je bilo še tega premalo.

Tedaj se je odločil oče, da pojde k drvarjem. Po enem letu čakanja je le dobil službo. Težko je bilo slovo od žene in otrok. Toda če so hoteli imeti zadosti hrane in toplo suknjico za zimo, so morali prestatiti tudi to.

Materi je sedaj pomagal Tonček. Bratci so pasli kozo in se mnogokrat spominjali dragega očeta.

Oče je delal v temnem bukovem gozdu. Imel je nekaj tovarišev, s katerimi se je dobro razumel. Imeli so leseno kolibo, katero so si sami naredili. V njo so znosili potrebna živila in obleko. Na tla so si nastlali suhega listja in tu so spali. Življenje jim je potekalo v večni skrbi za svoj obstanek.

Ko je nekoč sekal oče daleč od svojih tovarišev, je zaslišal pritajen šum. Razgledal se je po okolici, toda našel ni ničesar. Šum pa le ni prenehal in drvar je iskal dalje. Osuplost drvarja je bila nepopisna, ko je zagledal med visoko praprotnjo komaj palec velikega možica. Imel je rdečo srajčko, zelene hlačke in rdečo pikčasto kapico. Na prsih je imel pripeta razna odlikovanja. Drvar ga je vzdignil, da si ga bolje ogleda. Tudi možic je mežikal vanj z očesci in naposled dejal: »Vesliki mož, po naročilu našega vladarja sem prišel na zemljo, da poizvem o življenju vas zemljanov. Če boš hotel opisati vaše življenje, te bom bogato nagradil.«

Drvar se je vsedel in mu začel opisovati budo nekaterih. Trpljenje teh ljudi je silno ganilo majhnega moža. Ko mu je pa pripovedoval o bogastvu nekaterih oderuhov in o krivici tega sveta, je možek planil ves ogorčen pokoncu in razgugal s prstkom, kakor bi jim hotel groziti. Kmalu pa se je ves žalosten spomnil, da nima on nikake oblasti tu zgoraj. V zahvalo za pripo-

vedovanje mu je pokazal prostor ob debeli bukvi ter mu dejal, da je tam zakopan zaklad, ki ga je zakopal nek bogatin pred tisoč leti. Nato je palček odkorakal z majhnimi koraki in kmalu ga je izgubil iz vidika.

Drvar je vzel lopato in dolgo kopal ob bukvi. Naenkrat je zadell ob nekaj trdega. Z obema rokama je vzdignil težak zaboj in ga nesel v koč. V zaboju je bilo mnogo zlatnikov, srebrnikov in dragocenega nakita. Ta veliki zaklad je pokazal začudenim tovarišem. Polovico bogastva je razdelil med hvaležne tovariše, ki so se vrnili nato domov bogati in zadovoljni. Srečni drvar je še dolgo živel v sredi svoje družine, kateri je sedaj lahko nudil vsakdanji kruh.

V tem blagostanju pa ni pozabil svojih sosedov. Vsakemu je pomagal, kdor je bil v stiski. Sosedje pa so ga spoštovali in ga prištevali med svoje največje dobrotnike.

Duhovna telovadba z gumbi

Rešitev: Odvzemite najprej 4 gumbe in razpostavite ostanek tako, da bodo v kotih in na sredi ob stranicah po 3 gumbi, to je v celem 9 gumbov. Ko odvzamete še 4 gumbe, položite v vsako oglišče 4. na sredo ob stranicah pa samo 1 gumb. To znese zopet 9 gumbov in naloga je rešena.

Kvadrat II

1	2	3	4	
	O			
2	O	D	E	R
3		E		
4		R		

1. glodavec; 2. —; 3. ograjna vrata; 4. naziv za kako pomembno zgradbo.

Rešitev kvadrata I

1. oder; 2. dete; 3. etan; 4. rene